

*Павлін П. Д.,
аспірант кафедри управління та адміністрування,
Український державний університет науки і технологій,
м. Дніпро*

ДІАГНОСТИКА ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ.

Негативні зміни у зовнішньому та внутрішньому бізнес-середовищі України вимагають невідкладної розробки та реалізації конкретних заходів з антикризового управління підприємствами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що вагомий науково-практичний внесок у розв'язання окремих проблемних питань (аспектів) у сфері антикризового управління підприємством зробили такі науковці, як с. С. Пілецька [1]; О. Гетьман, В. Шаповал [2]; Р. Скриньковський, О. Шпак [3]; Р. Скриньковський [4]; О. Мельник [5]; Г. Павловські [6].

Результати вивчення й аналізу наукових, методичних та прикладних матеріалів за проблематикою діагностики підприємства (установи, організації), приведених у праці [2, 4, 6], дають можливість стверджувати, що:

1) управлінська діагностика підприємства (як часткова діагностична ціль системи цілей економічної діагностики підприємства) – це логічно структурований процес комплексного аналізу внутрішніх змінних-факторів та можливостей підприємства, який спрямований на оцінку їх наявності та відповідності цілям і завданням, на оцінку поточного стану, ефективності, тенденцій та перспектив розвитку підприємства на основі дослідження (його сильних і слабких сторін за відповідними бізнес-індикаторами з метою виявлення й усунення проблем та недоліків системи менеджменту підприємства та виявлення, запобігання та подолання кризових явищ на підприємстві [6];

2) управлінська діагностика в системі менеджменту підприємства, як підфункція функції контролювання, враховує такі три складові як: оцінювання (визначення ключових ознак, характеристик, певних параметрів), аналіз (економічний, системний) з аргументацією (ретельне дослідження місця, структури, динаміки, тенденцій, взаємозв'язків і взаємодій (взаємовпливу) та ідентифікації (передбачає визначення відхилень параметрів від оптимальних критеріїв або встановлених нормативних стандартів, формулювання загального висновку – діагнозу) [6];

3) діагностика антикризового управління підприємством є спеціальною діагностичною ціллю системи цілей управлінської діагностики.

Структура типової системи діагностики антикризового управління підприємством формують такі складові, як [7, 8, 5, 6]:

1) принципи діагностики (системність, цілеспрямованість, об'єктність,

уніфікованість, інтегрування, об'єктивність, конкретність, оптимальність, гнучкість, повнота, адекватність, економічна доцільність, пізнавальність, логічність, динамічність, достовірність інформаційної бази) [5];

2) суб'єкти діагностики (власники, керівники, фахівці з антикризового управління та інші);

3) система діагностичних цілей (недопущення кризи, подолання кризи);

4) технологія діагностики (стадії здійснення діагностики: підготовка, основна, завершальна);

5) методи діагностики (якісні, кількісні [23]; аналітичні, експертні, динамічне програмування, лінійне програмування [2, 6]);

6) бізнес-індикатори залежно від діагностичних цілей;

7) об'єкти діагностики (внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства, процес та елементи системи менеджменту тощо);

8) функції діагностики (інформаційна, аналітична, ідентифікаційна, попереджувальна, антикризова, регулювальна, спрямувальна, симптоматична, консультативно-дорадча, дослідницька) [5].

Крім цього, на основі аналізу інформації у працях [2, 3, 5, 6] та практичних матеріалів за проблемою встановлено, що діагностика антикризового управління підприємством повинна включати:

1) дослідження базових бізнес-індикаторів (показників, параметрів) виробничо-господарської діяльності підприємства;

2) всебічний комплексний аналіз впливу факторів (внутрішніх, зовнішніх) на стан підприємства (фінансово-економічний, техніко-технологічний);

3) експертну оцінку розроблених заходів і перспектив фінансового оздоровлення та превентивної санації, а також оцінку досягнення цілей прогнозування.

Результати дослідження доводять, що специфіка антикризового управління підприємством пов'язана:

1) зі стратегією антикризового управління, яка містить стратегію недопущення кризи та стратегію подолання кризи;

2) з необхідністю прийняття складних управлінських рішень в умовах обмежених фінансових та інформаційних ресурсів, високого загального рівня невизначеності зовнішнього середовища і ризику тощо.

Список використаних джерел:

1. Пілецька С. Діагностика в антикризовому управлінні підприємством. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Сер.: Економічні науки, 5(61). 2013. 67–70.

2. Гетьман О., Шаповал В. Економічна діагностика. Київ: Центр навчальної літератури. 2007.

3. Скриньковський Р., Шпак О.. Бізнес-діагностика: як не розчаруватися в новому топ-менеджері і не потопити компанію. In The global competitive environment: development of modern social and economic systems. 2017. pp. 88–90.

4. Скриньковський Р. Діагностика використання трудових, матеріальних, фінансових та енергетичних ресурсів підприємства як інструмент управління елементами його виробничо-господарської діяльності. *Проблеми економіки*. № 1. 2015. 249–254.
5. Мельник О. Системи діагностики діяльності машинобудівних підприємств: полікритеріальна концепція та інструментарій. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2010.
6. Павловські Г. Розвиток системи управлінської діагностики підприємства: кандидатська дисертація. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1257760>. 2017.
7. Діденко Є. Модель антикризового управління підприємством. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки*, 3. 2015. 53–58.
8. Маховка В. Процес, методи та функції антикризового управління на підприємстві. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки*, 1(52). 2012. 219–225.

Науковий керівник - **Козенков Д. Є.**,
канд. екон. наук, професор,
завідувач кафедри управління та адміністрування
Український державний університет науки і технологій,
м. Дніпро